

Včelařství v Rajhradcích – vize smutná či veselá?

Včelaření v obci Rajhradice má velmi dlouhou a starou historii a pevné kořeny. Včelařili zde již dědové některých místních obyvatel. Současná doba se vyznačuje mimo jiné tím, že některé staré, tradiční věci nahrazuje novými, modernějšími v zájmu zefektivnění apod. Avšak je třeba říci, že principy života se nemění a s tímto tvrzením je spjata i další skutečnost, že chceme-li zachovat život kvalitní, bez včel se v žádném případě neobejdeme. Míra kvality života je závislá kromě jiného na lidském zdraví, které může být do jisté míry ovlivněno také kvalitou konzumované potravy, životním prostředím, ve kterém žijeme. V zájmu zachování aspoň současné úrovně obojího bychom měli plně usilovat o zachování, podporu a rozvoj včelaření v obci Rajhradice.

Nemohu hovořit za ostatní kolegy včelaře, ale mám-li vyjádřit jakési osobní přání, pak je to právě to, abychom si uvědomili, že včela je naším obrovským přítelem, pomocníkem a že má na světě a v naší krásné obci stejné místo jako my, co zde žijeme. Přál bych si, aby i přes současnou neutěšenou zdravotní situaci české včelařství „přežilo“ všechna úskalí, aby nás neodradila naprosto neradostná ekonomická situace v tomto oboru a abychom dokázali včelařství udržet a hlavně mít komu předat v budoucích generacích obyvatel Rajhradic.

Jsem aktivním včelařem již pět let a z mé povahy vyplývá, že když něco dělám, snažím se to dělat pořádně, svědomitě, s plným nasazením, v co nejvyšší možné úrovni. Nejinak je tomu při včelaření. Za tu dobu, co včelařím, získal jsem přehled o kladech a slabinách oboru a rozhodl jsem se, že využiji kladů a půjdu malinko jinou cestou, než jde spousta mých kolegů-včelařů. Mým snem a vizí současně je vybudování vysoce kvalitního, špičkového včelařského provozu **nekomerčního charakteru**, který by se nacházel právě v katastru obce Rajhradice. Jsem přesvědčen, že podmínky pro včelaření jsou zde dobré a je třeba udržet a podpořit zachování opylení této lokality. V současné době se můj včelařský provoz nazvaný Včelařská stanice Rajhradice nachází v prostorách budovy rodinného domu na Opatovické ulici č.18 a na zahradě k ní náležející.

Včelařská stanice Rajhradice se snaží být moderním dynamicky se rozvíjejícím včelařským provozem, jejížto činnost vychází ze současné platné legislativy, která umožňuje včelařům prodávat svoji produkci přímo koncovému zákazníkovi, tzv. „ze dvora.“ V tomto případě není nutné vlastnit ŽL a vést účetnictví. Zájem o kvalitní včelí produkty je v současné době ale tak obrovský, že jsem nucen provoz neustále modernizovat, rozšiřovat a to takovým způsobem, aby se zvýšila kapacita produkce medu a současně byla zachována jeho absolutní špičková kvalita. Ovšem všechno má své hranice, a tak ani prostory rodinného domu nejsou nafukovací. Do budoucna bude zcela jistě nutné podstatně větší rozšíření včelařského provozu, na které ovšem už kapacita prostor zmíněného rodinného domu nebude určitě stačit. Nárůst poptávky po kvalitním medu si vysvětluji několika způsoby:

1. pozvolna roste životní úroveň obyvatel a postupně je zákazníkem kladen větší důraz na kvalitu nikoli na co nejnižší cenu.
2. běží dlouhodobá celoevropská kampaň právě na podporu zdravého životního stylu, do něž konzumace medu rozhodně patří.
3. zákazník, kterého jednoznačně přesvědčí kvalita produktu a ne nějaká reklama, zůstává povětšinou věrným zákazníkem a doporučuje nás někomu dalšímu.
4. ubývá včelařů a ti, kteří zůstávají včelaření věrni a včelaři s větším počtem včelstev, se většinou snaží zacelit mezeru po ubylém včelaři.

Možná bychom našli třeba i další body, vraťme se však k vizi.

Včelařství se potýká ale i s neradostnou ekonomickou situací. Není to obor na rychlé zbohatnutí a pracuje v něm jen ten, kdo má opravdový zájem včelařit. S tím jsou spojeny potíže při rozvojových investicích. Starší včelaři situaci neřeší, většinou si včelaři pro vlastní potřebu a nevidí důvod k nějakým modernizacím. Kolem včelstev provedou jen nejnútnejší práce a vybavení včelnic je většinou historické až starožitné. Tomu odpovídá někdy i cena, za kterou prodávají med (pokud jej vůbec nabídnou k prodeji) a nepochybně i kvalita! Má-li být produkt ovšem na špičkové úrovni a být ku prospěchu lidskému zdraví, musí vznikat ve stejné

vysoce kvalitním prostředí. Včelstvo musí být chováno silné, zdravé, musí být pravidelně léčeno a veškeré vybavení musí být velmi kvalitní. To se potom pochopitelně odráží na výsledné ceně produktu. Dále je potřeba svědomitá a pečlivá obsluha provozu, prostředky na provoz, údržbu a propagaci provozu.

Docela dobře si dokážu představit podobu takového včelařského provozu, jeho uspořádání, velikost, vybavení... Je však zapotřebí ale stát nohama na zemi a zůstat v realitě. Takový provoz by stál dosti peněz, kterých není nikde nazbyt. Vlastními silami z vlastní produkce není možné uhradit částku za jeho vybudování. Současně je také naprosto vyloučena varianta jakéhokoli úvěru. Včelařství není oborem, který by mohl jít touto cestou! Jsme zde naprosto závislí na počasí, zodpovědnosti kolegů v okolí a konečně i na požehnání Stvořitele. Nikdy není zaručen jistý výsledek celoročního úsilí. Proto se ani nelze zavázat smluvně k plnění splátek nějakého úvěru. Zdá se tedy, že moje vize krásného včelařského provozu zůstane jen vizí a nenaplněným snem.

Mrzí mě to o to víc, že krajina včely nutně potřebuje stejně jako rostlina vláhu a slunce, řeka svoje koryto, kudy může téci a člověk zdraví.

Jediná možnost, která je nasnadě, je podpora oboru v podvědomí občanů, jejich „výchova“ ke kladnému vztahu ke včelám a jejich produktům a snad i nějaká obecní akce, při níž by byl prezentován obor včelařství. Třeba Dětský den by mohl být vhodnou příležitostí. Je třeba vést děti a mládež k morálním hodnotám, které ctili naši předkové. Jak vychováme naše potomky, takový bude svět zítra. Včely mají ve svém společenství naprostý řád, soulad a pořádek a jsou dobrou učebnicí pro malé i velké. Budeme-li mít úctu jeden ke druhému a budeme-li naslouchat potřebám našeho okolí, pak bude život šťastnější a veselejší. Už jen proto snad stojí za to učit se od včelíček. Aby nám ale nějaké do budoucna zůstaly a my se měli od koho učit, budeme muset pro to něco udělat. Nezbyvá než tiše doufat, že se snad někdy podaří realizovat tuto vizí a Rajhradice budou moci být hrdé na to, že jsou nejen pěknou obcí, ale že se zde nachází navýsost moderní špičkové včelařské pracoviště, které svojí úrovní a kvalitou produktů v žádném případě nedělá špatné renomé. Bude to dokladem možná i toho, že zde máme mezi sebou pěkné vztahy a že nás ty včelky přece jenom něco naučily...

Petr Opletal

Včelařská stanice Rajhradice